

„Dobici i gubici za hrvatske izvoznike od članstva RH u EU”

Darinko Bago, predsjednik HIZ-a

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

www.hrvatski-izvoznici.hr

PRIHOD OD PRODAJE

MIL.KN

GODINA	RH	IZVOZNIKA	<u>IZVOZNIKA</u> RH
2008.	641.136	404.272	63%
2009.	555.912	339.299	61%
2010.	542.321	342.185	63%
2011.	564.888	360.996	64%
2012.	553.963	359.353	65%
2013.	558.254	358.267	64%
2014.	561.034	357.398	63,7%

IZVOR: FINA

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

BROJ PODUZEĆA

GODINA	RH	IZVOZNIKA	<u>IZVOZNIKA</u> RH
2008.	89.656	11.794	13 %
2009.	91.320	11.135	12%
2010.	96.758	12.035	12%
2011.	98.530	12.479	13%
2012.	97.254	12.430	13%
2013.	101.191	13.321	13%
2014.	104.470	14.405	13,7%

Kada su se poduzeća
registrirala za 10 kuna

BROJ ZAPOSLENIH

GODINA	RH	KOD IZVOZNIKA U RH	<u>IZVOZNIKA</u> RH
2008.	933.625	479.369	51%
2009.	889.396	436.738	49%
2010.	859.808	430.385	50%
2011.	851.386	425.441	50%
2012.	829.874	419.731	51%
2013.	830.928	420.562	50%
2014.	830.116	423.462	51%

IZVOR: FINA

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

ULAGANJA U RAZVOJ

MIL.KN

GODINA	RH	IZVOZ	<u>IZVOZ</u> RH
2008.	1.242	712	57%
2009.	1.211	669	55%
2010.	851	566	66%
2011.	930	601	65%
2012.	1.039	728	70%
2013.	1.050	561	53%
2014.	2.085	1.607	77%

IZVOR: FINA

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

INVESTICIJE

MIL.KN

GODINA	RH	IZVOZ	<u>IZVOZ</u> RH
2008.	63.717	29.028	46%
2009.	50.845	24.925	49%
2010.	37.784	18.014	48%
2011.	32.989	16.410	50%
2012.	33.824	16.745	50%
2013.	37.489	18.757	50%
2014.	35.184	18.913	53,7%

IZVOR: FINA

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

REZIME – 2014. GODINA

	<u>IZVOZNICI</u> RH UKUPNO
BROJ PODUZEĆA	13,7%
BROJ ZAPOSLENIH	51,0%
INVESTICIJE	53,7%
ULAGANJA U RAZVOJ	77,0%
PRIHOD OD PRODAJE	63,7%

STATISTIČKE PROMJENE OD 2013. GODINE

- dio statistike se radi prema Intrastatu a dio prema Ekstrastatu

Intrastat:

- izvoz se bilježi zemlji otpreme
- tečaj po kojem se preračunava je srednji mjesečni
- uvoz/izvoz se unosi u statistička izvješća samo u slučaju ako trgovačko društvo ima uvoz/izvoz veći od 1,7 mil.kn za 2013. i 1,2 mil.kn za 2014. godinu itd.
- značajno se smanjuju Lohn poslovi unutar EU

Ekstrastat:

- izvoz se bilježi zemlji porijekla robe
- tečaj po kojem se preračunava je dnevni
- bilježe se sve fakture od 500 kn na više i svi poslovni subjekti
- ostaje Lohn posao

PRIMJER NESIGURNOSTI STATISTIČKIH PODATAKA

PRIVREMENI PODACI DZS-a ZA 2013. GODINU

- izvoz 67,99 mrd. kn (3 mj. 2014.g.)

KONAČNI PODACI DZS-a ZA 2013. GODINU

- izvoz 72,9 mrd. kn (6 mj. 2014.g.)

*RAZLIKA IZMEĐU PRIVREMENIH I KONAČNIH PODATAKA DZS-a ZA 2013.G. ZA IZVOZ JE
7,22% ODNOSNO 4,91 mrd kn;*

*ODSTUPANJA PRIVREMENIH I KONAČNIH PODATAKA ZA 2012. GODINU KREĆU SE NA NIVOU
150 mil. kn*

DZS JE VRLO TOČNO IZRAČUNAO IZVOZ U OBA SLUČAJA

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

KOLIKI JE NAŠ IZVOZ?

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

KOLIKI JE NAŠ IZVOZ?

**DA BI SUSTAV BIO UPRAVLJIV MORA
BITI JEDNOZNAČNO I PRAVOVREMENO**

MJERLJIV

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

KOLIKI JE NAŠ IZVOZ?

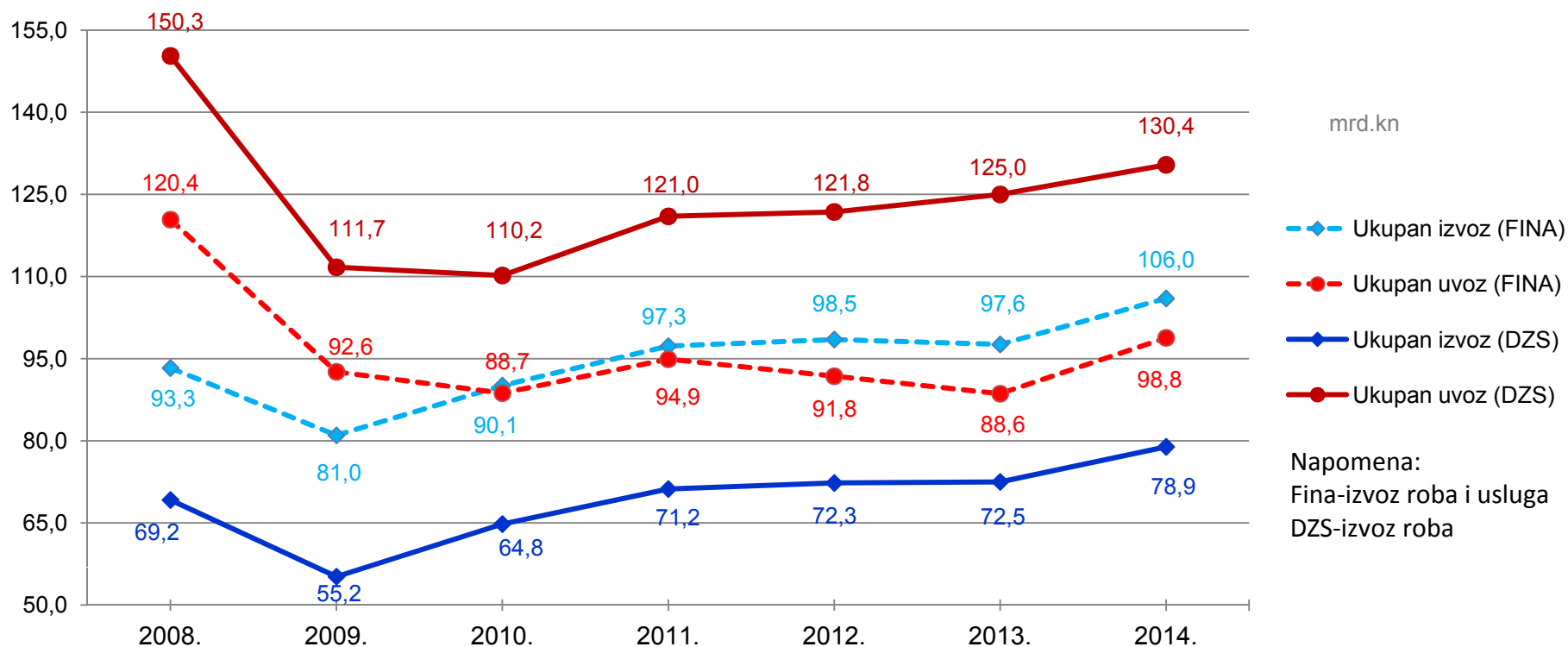

- **PROPUSTILI SMO PRILIKU DA DAMO PRECIZAN ODGOVOR NA TO PITANJE (o tome smo govorili i 2013. godine i 2014. godine na Konvenciji)**
- **NAJTOČNIJU SLIKU O KRETANJU HRVATSKOG IZVOZA DAJU PODACI KOJE HRVATSKOJ JAVNOSTI HRVATSKI IZVOZNICI GODINAMA PREZENTIRAJU**

NAKON ULASKA RH U EU NEOPHODNO JE PROMATRATI IZVOZ U RELACIJI S UVOZOM, PRIJE SVEGA ONIM IZ EU BAREM DO 2016.g., ZBOG VELIKOG UTJECAJA

LOHN POSLOVA I ROTTERDAMSKO-ANTWERPENSKOG EFEKTA

UKUPAN UVOZ I IZVOZ RH 2008. – 2014. GODINE

IZVOR: FINA, DZS, HIZ

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

2013. I 2014. GODINE

INDIKATIVNE GODINE ZA HRVATSKO GOSPODARSTVO I IZVOZ

- **RESTRUKTURIRANJE BRODOGRADNJE** (puni zamah u 2012. g., a rezultati u 2013.g.)
- **FISKALIZACIJA** – 2013. g.
- **PREDSTEČAJNE NAGODBE** – 28.9.2012. – REZULATAT 2013., 2014. I 2015.

POSLOVNI PRIHOD

GODINE	2011.	2012.	2013.	2014.
UKUPNO	564	554	558	561
OSTVAREN U HRVATSKOJ	467	455,5	461	455
OSTVAREN U IZVOZU	97,3	98,5	97,6	106,0
Uvoz	94,9	91,8	88,6	99,8
Zaposleni (000)	851	830	831	830

MRD.KN

NETO DOBIT/GUBITAK

	2012.	2013.	2014.
UKUPNO RH	4,94	3,52	9,76
RH DOBITAŠI	34,05	30,38	34,90
<i>mali+srednji</i>	15,57	18,02	19,50
<i>veliki</i>	18,48	12,36	15,40
RH GUBITAŠI	29,11	26,86	25,14
<i>mali+srednji</i>	17,49	17,94	20,32
<i>veliki</i>	11,62	8,92	4,82
UKUPNO IZVOZNICI	9,44	5,08	13,13
IZVOZNICI DOBITAŠI	24,0	18,14	20,82
<i>mali+srednji</i>	7,08	8,44	8,76
<i>veliki</i>	16,92	9,70	12,06
IZVOZNICI GUBITAŠI	14,56	13,06	7,64
<i>mali+srednji</i>	4,66	5,23	3,48
<i>veliki</i>	9,90	7,83	4,16

IZVOR: FINA

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

UZ NETO DOBIT NA OVAJ NAČIN SMO PROMATRALI:

- POSLOVNE PRIHODE
- UDIO IZVOZA U POSLOVNIM PRIHODIMA
- POSLOVNE RASHODE
- UKUPNO KREDITE
- RASHODI ZA KAMATE I TEČAJNE RAZLIKE
- UDIO KAMATA I TEČAJNIH RAZLIKA U NETO DOBITI/GUBITKU
- BROJ ZAPOSLENIH
- PRODAJA PO ZAPOSLENOM

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

PREDSTEČAJNE NAGODBE

PREMA IZVJEŠĆU FINE OD 15.5.2015. MOŽEMO OČEKIVATI U
2015. I SLIJEDEĆIM GODINAMA STEČAJEVE U

5400 DRUŠTAVA

KOJA ZAPOŠLJAVAJU

25959 RADNIKA

ŠTO ĆE U BLIŽOJ BUDUĆNOSTI OPTERETITI SUBJEKTE IZ
GOSPODARSTVA RH SA

12,5 mrd kn GUBITAKA

(2/3 OD 60% PRIJAVLJENIH OBAVEZA)

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

ZA BRZI RAST IZVOZA

POTREBNE SU MJERE ZA:

- **PODIZANJE KONKURENTNOSTI PROIZVODA VLASTITOG TRGOVAČKOG DRUŠTVA**
- **SELEKTIVNE INVESTICIJE**
- **ZAŠTITA DOMAĆEG TRŽIŠTA OD NELOJALNE KONKURENCIJE**
- **ZAKONODAVNI KONTINUITET**
- **PRAVNA SIGURNOST**
- **BOLJA ORGANIZACIJA CIJELE DRŽAVE**

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

ZA BRZI RAST IZVOZA

- HARMONIZIRANE I PROAKTIVNE MJERE FISKALNE I MONETARNE POLITIKE

Pojašnjenje:

Neupitno je da je 'stabilnost cijena' osnovni cilj monetarne politike, kao i da je jedan od zadataka HNB-a 'pridonosenje stabilnosti financijskog sustava u cjelini'.

- Međutim, kao što su cjenovna i financijska stabilnost nužne za održiv i uravnotežen ekonomski rast, tako je i stabilnost realnog sektora i njegovo jačanje na dugi rok uvjet za očuvanje dugoročne financijske stabilnosti.
- **Cilj monetarne politike stoga nije samo stabilnost cijena, a ne može biti niti samo stabilnost tečaja** iako o njemu u kratkom ovise i cjenovna i financijska stabilnost, kao i ekonomski rast.
- Osim toga **HNB se formalno nije niti obvezao braniti tečaj** (ni nominalni, ni realni, ni efektivni) i jaku domaću valutu, iako je opće poznato da to praktično radi kroz devizne intervencije i sve druge instrumente monetarne i makroprudencijalne politike

ZA BRZI RAST IZVOZA

- Monetarna politika treba biti toliko aktivna i toliko ekspanzivna da (u koordinaciji s drugim ekonomskim politikama) **postigne optimum stabilnosti cijena, održivog i uravnoteženog ekonomskog rasta, visoke zaposlenosti, tehnološkog napretka te visoko konkurentnog socijalnog tržišnog gospodarstva i društvenog napretka**, a u čemu posebnu važnost ima **dostupnost povoljnih uvjeta financiranja na domaćem tržištu i u domaćoj valuti (bez valutne klauzule)**.
- Stavove Hrvatskih izvoznika o ovoj temi vrlo aktivno je pomogla pri pojašnjenju i artikulaciji **prof. dr. Marijana Ivanov**

DEKLARACIJA

Hrvatska ekonomija suočena je s brojnim strukturnim problemima kao i ozbiljnim makroekonomskim neravnotežama koje je nužno sagledati, analizirati i sustavno riješiti, uključujući:

- pad udjela izvoza u svjetskom izvozu u razmjeru preko 20% u posljednjih pet godina,
- pretjeranu negativnu neto međunarodnu investicijsku poziciju koja oslikava slabosti sustava ovisnog o inozemnom zaduživanju te nepovoljnu strukturu ulaganja koja nisu dovoljno u funkciji povećanja izvoza i gospodarskog rasta,
- a sve zajedno je uzročno-posljedično vezano uz dugoročnu neodrživu ovisnost sustava o očuvanju „stabilnog tečaja” kojim se održava 'jaka domaća valuta' i doprinosi rastu neto-uvoza.

Kako Hrvatska još dugi niz godina neće zadovoljiti uvjete za uvođenje eura, Hrvatski izvoznici očekuju veću aktivniju ulogu monetarne politike - koja će biti toliko aktivna i toliko ekspanzivna da (u koordinaciji s drugim ekonomskim politikama) postiže optimum stabilnosti cijena, održivog i uravnoteženog ekonomskog rasta, visoke zaposlenosti, tehnološkog napretka te visoko konkurentnog socijalnog tržišnog gospodarstva i društvenog napretka.

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine

nastavak: DEKLARACIJA

Nužna je nadogradnja postojećeg instrumentarija monetarne politike i promjena kanala emisije primarnog novca, s ciljem dostizanja i kontinuiranog održavanja suficita na tekućem računu bilance plaćanja u razmjeru 4 posto BDP-a u narednim godinama. Navedeno, treba uključiti primarnu emisiju na temelju:

- otkupa potraživanja od izvoznog plasmana roba i usluga
- otkupa dugoročnih potraživanja za investicije u proizvodnji za izvoz,
- odobravanja povoljnih selektivnih kredita bankama i HBOR-u za kreditiranje izvoznika (prioritetno neto-izvoznika) uz negativnu ili vrlo nisku kamatnu stopu koja nadoknađuje gubitke nepovoljnog deviznog tečaja;
- aktiviranja izravnih operacija na otvorenom tržištu i korištenja državne imovine (nekretnina i druge) kao kolaterala za emisiju domaćeg novca;
- te druge tržišne, ali i selektivne instrumente pribave domaćih jeftinih izvora likvidnosti banaka i njihovog namjenskog usmjeravanja sukladno potrebama financiranja domaćih proizvodnih poduzeća neto-izvoznika, odnosno proizvodnje koja može supstituirati uvoz, povećava zaposlenost i omogućuje promicanje uspješnih.

nastavak: DEKLARACIJA

Tome treba biti podređeno i pitanje realnosti deviznog tečaja kroz održivu prilagodbu tečaja kune (deprecijaciju) u razmjeru 2% godišnje (u terminima nominalnog tečaja), odnosno do 10% u narednih pet godina uz brigu o građanima sa fiksnim prihodima i kreditima sa deviznom klauzulom. Alternativa navedenom je primjena povlaštenog deviznog tečaja za neto-izvoznike.

Krajnje je vrijeme da izvoznici prestanu biti žrtve atipičnog modela gospodarstva koji je u Hrvatskoj izgrađen posljednjih dvadeset godina, držeći tako kao 'taoce' one grane i proizvodno-izvozničke aktivnosti o kojima ovisi ekonomija i budućnost cijele zemlje. Krajnje je vrijeme da se teret dubioza prošlosti prestane stavljati na leđa neto-izvoznika koji jedini mogu izvesti Hrvatsku iz krize. U protivnom ćemo svi zajedno propasti.

Od hrvatske političke javnosti očekujemo žurno usuglašavanje harmoniziranih i proaktivnih mjera fiskalne i monetarne politike i njihovo kontinuirano provođenje u minimalno sljedećih deset godina.

HVALA NA PAŽNJI

Zagreb, 1. lipnja 2015. godine